

עפ"ג 20/13368 - לי צביה שירום נגד מדינת ישראל, הגב' ז.ע.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 20-05-13368 שירום נ' מדינת ישראל ואח'
תיק חיצוני: 516855/2016

בפני כבוד השופט ליפשיץ [אב"ד]
כבוד השופטת ציגלר
כבוד השופט מנדלבומ
המערערת לי צביה שירום
נגד מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)
המשיבים 1. מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)
2. הגב' ז.ע.

פסק דין

1. ערעור על הכרעת דין של בית משפט קמא (כבוד השופט הבכיר אביהו גופמן) מיום 2.12.19, במסגרת הורשעה המערערת בעבירה שיוכסה לה בכתב האישום והוא - "מעשי פזיות ורשלנות", על פי ס' סעיף 338(א)(6) לחוק העונשין, תשל"ג-1977 (להלן: החוק).

2. הכרעת הדיון נסובה סביר איורע שהתרחש בזיכרון יעקב ביום 28.11.16 בשעות הבוקר. אותה עת הלכה הגב' ז.ע (להלן: המתלוונת) במדרכה סמוך לבית המערערת. מדובר בבית קרקע שצמודה לו חצר המוקפת גדר. נקבע בהכרעת הדיון, כי כלבה של המערערת יצא מהחצר כשהוא משוחרר ולא רצואה ותקף את המתלוונת בכר שנשך אותה ברגלה. כתוצאה לכך, נפלה המתלוונת על הארץ ונגרמו לה חבלות (נשיכה ברגל) ושפוף בברך.

3. סעיף 338(א)(6) לעיל קובע כך:

"העשה אחת מלאה בדרך נמהרת או רשלנית שיש בה כדי לסכן חי אדם או לגרום לו חבלה, דיןו - מאסר שלוש שנים:

...

(6) איןנו נוקט אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה בحياة שבاهזקתו;"

4. המערערת העלתה במהלך שמיית הראיות ובמסגרת סיכומיה שתי טענות מרכזיות - האחת, כי לא הכלב שלה נשך את המתלוונת (הgam שאישרה כי הכלב ברוח מהচזר ביתה ולא ידיעתה סמוך לפני האירוע והסתובב "חופשי"

בעת האירוע); והשנייה, כי לא הוכחה רשלנותה ב{}{
 בוגע לאמצעי השמירה שהיא עליה לנקטו כדי למנוע מהכלב
 לרוץ מהחצר המגודרת של ביתה.

.5.

"השאלה היחידה הדורשת הכרעה היא, האם הכלב שתקף את המתלוננת היה כלבה של הנואשת או כלב אחר אשר אינו שייך לה".

בஹמשך לשאלה לעיל אותה העמיד בית המשפט קמא בموقع הכרעת הדיון, נזחו הראיות ונקבע - כאמור לעיל - כי כלבה של המערערת הוא זה שנשר את המתלוננת. בית המשפט קמא הגיע למסקנה זו בהתבסס על מיקום האירוע (סמוך לבית המערערת); על דברי המערערת סמוך לאחר האירוע (אישור מצידה כי הכלב ברוח מחצר ביתה); על כך שהכלב נראה סמוך לאחר האירוע בקרבת מקום (הגיע למקום בית הכנסת סמוך); על עדותם של העד ציוני שמסר כי המתלוננת מסרה לו סמוך לאחר האירוע כי הכלב מהבית הסמוך - בית המערערת - נשר אותה וכן הוסיף כי כלבה של המערערת נהג לנבוע בעבר עוברי אורות. בית המשפט דחה את טענת המערערת כי בשכונה מסווגים כלבים דומים נוספים (גודל ביןוני בצבע שחור) והפנה לכך כי איש מהעדים לא הבחן לפני או לאחר האירוע בכלבים נוספים באזורה, למעט כלבה של המערערת.

לאחר קביעתו לעיל צין בית המשפט קמא את הדברים שלහן (פסקה 12) -

"אצין שלאחר שהוכח שאכן כלבה של הנואשת הוא הכלב שיצא מן החצר ונשר את המתלוננת, הרי ע"פ הכלל של "הדבר מדבר בעדו" גם הוכחה שאכן הנואשת התרשלה. הנואשת לא הפריכה את החזקה הקיימת שאכן התרשלה מה גם שהכלב היה מחוץ לחצר ללא רצועה ולא מחסום לפיו".

מעבר לדרוש אצין שלא הוכח כי הנואשת עשתה את המוטל עליה כבעלת כלב למנוע את יציאתו מהחצר, מה עוד שלפי העדויות, היו בעבר מקרים שהכלב יצא מהחצר.

אשר על כן, אני קובע שאכן הכלב שנשר את המתלוננת הוא אכן כלבה של הנואשת ועל כן, אני מרשיע את הנואשת בעבירה המיחסת לה בכתב האישום".

.6. סבורים אנו, כי הכרעת דיןינו של בית המשפט קמא חסרה וטעונה השלמה, שכן לא נדונה השאלה האם הוכחתה שהמעערערת התרשלה ולא נקטה באמצעות זיהירות מפני הסכנה המסתברת שכורוכה בהחזקת כלב.

כאמור, בית המשפט קמא העמיד כשאלת ייחודה "... האם הכלב שתקף את המתלוננת היה כלבה של הנואשת ..".

(פסקה 9).

שאלה זו יסודית וחשובה, שכן אלמלא היה מוכח שכלה של המערערת הוא זה שנשך את המתלוונת לא היה מקום להמשיך ולדון בסוגיות הרשות; ואולם - זה הדבר החשוב - משבગע בית המשפט קמא למסקנה כי כלבה של המערערת נשך את המתלוונת, היתה חובה עליו לדון בשאלת המשך המתחייבת והוא - אם הוכחו יסודות עברית הרשות שיווסה למעערערת.

7. הסתמכות בית המשפט קמא על כלל "הדבר מעיד על עצמו" (ס' 41 לפקודת הנזקין) אינה במקומה, שכן כלל זה חל רק בהלים אזרחיים, בעוד שענינו, כאמור, פלילי, על כל המשתמע מכך בהקשר לחובת המאשימה להוכיח את רכיבי העבירה מעבר לספק סביר (ור' בנדון ס' 21 לחוק בהקשר לרכיבי הרשות; וכן ס' 34כב' בונגע לנפקותו של ספק).

לא זו אף זו, נפנה לכך כי במסגרת תיקון 126 לחוק העונשין שונתה הגדרת הרשות והתיקון בא להציג כי "..האחריות ברשות תוטל רק במצבים שבהם דבק בהטענות העosa שם חמור יותר המצדיק נקיטת הליכים פליליים.." (ר' ה"ח 972 מיום 16.11.15 עמ' 166).

במילים אחרות, לא המערערת הייתה צריכה להפריך חזקה (שאינה קיימת), אלא המאשימה הייתה צריכה להוכיח במה המערערת התרשה.

לא נעלם מעינינו, כי בית המשפט ציין (לשיטתו מעבר לדרש) כי "... לא הוכח כי הנאשمة עשתה את המוטל עליה כבעלת כלב למנוע את יציאתו מהחצר, מה עוד שלפי העדויות, היו בעבר מקרים שהכלב יצא מהחצר", אך כאמור הנטול בנדון מוטל על המאשימה ולא על הנאשמת-המעערערת. בנויגוד לעברות מסווג "אחריות קפידה" בהן עובר הנטול לכטפי הנאשם להוכיח כי "עשה כל שניtan כדי למנוע את העבירה" (ר' ס' 22 לחוק בונגע לאחריות קפידה), על המאשימה - בענינו - להוכיח את התקיימות יסודות עברית הרשות.

8. ולגופו של עניין, בפני בית המשפט הובאו ראיות שונות שיכולות להתייחס לשאלת רשות המערערת וכן הועלן מצד הצדדים טענות שונות בנדון. אין בכוננתנו לקבוע דבר בנדון. סבורים אנו כי קביעת ממצאים בהקשר זה צריכה להיעשות על ידי בית המשפט קמא, ששמע ראיות. מדובר, בחלק מרכזי בהכרעת הדיון שכלל לא נדון; הדבר עשוי להיות הכרוך ולהיגזר מממצאי מהימנות; מה גם שמן הדיון לאפשר לצדדים לערער על ממצאים אלה, אם בכלל, בבא היום.

9. משכך, ההליך מוחזר לבית המשפט קמא להשלמת הכרעת הדיון כאמור לעיל.

10. דיסק העימות שהוגש במהלך הדיון מיום 11.6.20 יושב לידי המשיבה בנסיבות הפלילית של בית המשפט המחווני.

בחיפה.

11. שלוח לצדדים וכן לזכירות הפלילית של בית המשפט השלום בחדירה.

ניתנה היום, כ"ד סיון תש"פ, 16 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

ש. מנדלבום, שופט

ג. ציגלר, שופטת

ו. ליפשיץ, שופט
[אב"ד]